

Programma Publieke Bekostiging

STRATEGIE NOTA

Datum

31 mei 2017

Kenmerk

170531 Prae.ER-Castricum.PB-Strategie Nota
Castricum, Programma Publieke Bekostiging

Door

EvM/MD

In opdracht van

Gemeente Castricum

Inhoud

---

1. PROGRAMMA PUBLIEKE BEKOSTIGING	1
1.1 Publieke Bekostiging in het kader van strategie	1
1.2 De Missie	1
1.3 De Visie	1
1.4 Doel	1
1.5 Beoogd effect	2
1.6 Besluitvorming en effecten	2
1.7 Leeswijzer	2
2. EEN VERANDERENDE ROL VOOR DE GEMEENTE	3
2.1 Regiegemeente en rollen voor inwoners	3
2.2 Relevante trends in de samenleving	3
2.3 Proces	4
2.4 Inventariseren en analyseren	4
3. ANALYSE	5
3.1 Kaders, doelstellingen en keuzes	5
3.2 Financieel	5
3.3 Waarom een Programma Publieke bekostiging	5
3.4 Programmalijnen Publieke Bekostiging	7
3.5 Publieke Bekostiging in beeld	8
3.6 Van Programmalijnen naar kaders	9
4. UITVOERINGSPLAN	10
4.1 Fasering in uitvoering	10
4.2 Uitvoeringsplan fase 1	10
4.3 Ad: Een (nieuwe) tarieven- en subsidies systematiek	11
4.4 Ad: SMART maken van de uitvoeringsplannen	12

1. Programma Publieke Bekostiging

1.1 Publieke Bekostiging in het kader van strategie

In de structuurvisie 'Castricum op weg naar 2030' heeft de gemeenteraad haar strategische lange termijnvisie vastgesteld op het omgaan met maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen. De structuurvisie is het kerndocument van de gemeente en is in samenspraak met inwoners, partners en belanghebbenden samengesteld. De visie beschrijft hoe de gemeente de komende 15 jaar wil omgaan met het buitengebied, woningbouw, verkeer, het water binnen de gemeente en de voorzieningen in de vijf kernen. Het uitgangspunt is een vitale samenleving waarbij een goede ruimtelijke samenhang tussen woonvoorzieningen, arbeidsplaatsen, transportfaciliteiten en ontspanningsmogelijkheden wordt nastreeft. In de structuurvisie zijn alle beleidsterreinen betrokken.

Naast een wettelijke (zorg)plicht heeft het gemeentebestuur zich verplicht om het 'eigene' van Castricum te behouden. Het bewaken van vitaliteit van de gemeenschappen en het waarborgen van de continuïteit van o.a. voorzieningen en accommodaties voor onze inwoners vraagt daarbij om het maken van keuzes. 'Waar is onze gemeente wel of niet van' en op welke wijze willen en kunnen we omgaan met stimuleren, faciliteren en zo mogelijk het accommoderen van programma's, organisaties en activiteiten? De behoefte om -veelal sectoraal- die keuzes te onderbouwen heeft geleid tot een veelvoud en diversiteit aan beleidsdocumenten, uitvoeringsprogramma's, nota's en projectplannen. Veel van wat daarin wordt beschreven is niet meer actueel en aan herziening toe. Bovendien vraagt de Structuurvisie om een andere benadering: niet meer het in stand houden van structuren (verenigingen, organisaties) en accommodaties hoort voorop te staan, maar hun waarde voor de gemeenschap. Vandaar dat de uitwerking van een Programma Publieke Bekostiging is gestart om de relevantie van maatschappelijke ondersteuning centraal te stellen. De betekenis daarvan overstijgt de sectorale grenzen. Het Programma Publieke Bekostiging vormt een 'parasol' over alle beleid, financiën en uitvoeringsplannen voor sport, kunst & cultuur, onderwijs en welzijn. Het programma beschrijft de onderlinge samenhang en hoe doelen over sectorale grenzen heen gerealiseerd kunnen worden.

1.2 De Missie

Het Programma Publieke Bekostiging verwijst voornamelijk naar speerpunt 2 van de structuurvisie: *"De gemeente wenst in 2030 een stabiel inwonertal met voorzieningen op maat en activiteiten, toegespitst op de werkelijke behoefte aan welzijns-, onderwijs- en culturele voorzieningen van onze inwoners en wonen voor onze starters en ouderen."*

Dat inwoneraantal is in 2030 ongeveer 36.000. Na een tijdlang een dalende lijn te zien was in 2016 het inwoneraantal weer boven de 35.000, dit aantal blijft stijgen. De bevolkingssamenstelling is medebepalend voor het woningaanbod en het voorzieningenniveau. Omgekeerd geldt dit echter ook: het woningaanbod en voorzieningen hebben hun weerslag op de bevolkingssamenstelling. Dat geldt bijvoorbeeld voor de detailhandel, bedrijventerrein, verkeer en vervoer, sport, onderwijs, cultuur en de accommodaties.

1.3 De Visie

Op basis van de Structuurvisie Buitengewoon Castricum 2030 komen we voor het Programma Publieke Bekostiging tot de volgende visie:

- a) De aantrekkelijkheid om in onze gemeente te wonen wordt bepaald door onder meer: de diversiteit en kwaliteit van de voorzieningen, de bereikbaarheid, de mogelijkheden om te recreëren, de leefbaarheid en de sociale cohesie van de gemeente.
- b) De accommodaties zijn flexibel inzetbaar en multifunctioneel.
- c) Onze inwoners willen we 'voorzieningen op maat' bieden. Bij de invulling van 'voorzieningen op maat' is de zelfredzaamheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen het uitgangspunt.
- d) Bij de uitvoering van onze taken op het gebied van onderwijs, zorg, welzijn en arbeidsparticipatie werken we samen met alle betrokken partijen, zorgen we voor een coherent aanbod dat voorziet in de behoefte en aansluit bij de eigen kracht van onze inwoners.

1.4 Doel

Het programma heeft als doel om optimaal invulling te geven aan de langetermijnvisie conform de structuurvisie 2030 op betaalbare, slimme en efficiënte wijze. Het biedt ook antwoord op het verzoek van de gemeenteraad om integrale visie tussen de beleidsterreinen Sport, Welzijn, Cultuur en Onderwijs. Tevens zorgt het voor meer samenhang tussen de projecten: Nota publieke bekostiging, Toekomstgericht accommodatiebeleid, Integrale sportvisie, herinrichten sportcomplex Noord-End, Zwembadvoorziening Castricum en het subsidiebeleid.

1.5 Beoogd effect

Het algemeen beoogde effect in Castricum is dat inwoners in de gemeente gezond, veilig en relatief gelukkig aan de samenleving meedoen. De gemeente houdt zichzelf hierbij continu een spiegel voor om te bepalen: "Wanneer moeten we (n)iets doen?" Wanneer is de gemeente aan zet als regisseur of als dienstverlener en wanneer doen we een beroep op de verantwoordelijkheid van de inwoners, organisaties, instellingen en ondernemers? De gemeente denkt hier in een continu proces op slimme wijze, al dan niet samen met haar partners, over na. Op basis daarvan wordt nieuw beleid geformuleerd, geactualiseerd of komen 'oude regelingen' te vervallen.

1.6 Besluitvorming en effecten

Instemmen met het Programma Publieke Bekostiging betekent:

1. dat het gedachtegoed van een continu programma voor het optimaliseren van maatschappelijk rendement wordt omarmd;
2. dat ingestemd wordt met de programmapijlers en kaders om de strategische visie, missie, doelen en beoogd effect te behalen voor de gemeente Castricum en haar inwoners op het gebied van Sport, Welzijn, Onderwijs en Cultuur op weg naar het jaar 2030;
3. dat de gemeente haar veranderende rol naar regiegemeente en deelnemer in intergemeentelijke samenwerking en regionale afstemming concreter invulling geeft;
4. en dat de gemeente partner organisaties, instellingen en verenigingen in het maatschappelijk veld stimuleert en ondersteunt om samen zelfredzaam te zijn en mee te doen.

De consequenties van deze besluiten zijn dat:

- a) de taakstelling van € 300.000 op subsidies (en accommodaties) niet langer wordt doorgevoerd (de taakstelling is in de gemeentebegroting al afgeschreven);
- b) de 0-lijn wordt losgelaten, kortom: per 1-1-2018 worden subsidiedies weer geïndexeerd (CPI);
- c) dat uitvoeringstaken en dienstverlening op het gebied van beheer, exploitatie en uitvoering niet langer als kerntaak van de gemeente worden gezien (kerntaak blijft wél het vastgoedeigendom en -verantwoordelijkheid, maar níet de uitvoering van de werkzaamheden zelf);
- d) dat voor nieuw beleid en projecten een meer integrale (sector- en domein- en mogelijke gemeentegrensoverschrijdende) benadering wordt gevolgd;
- e) een kostprijs georiënteerd tarieven- en subsidiestelsel wordt opgesteld en ingevoerd;
- f) het te behalen c.q. gewenste maatschappelijke rendement waar mogelijk in een kosten-batenanalyse vooraf, tijdens of na afloop in beeld wordt gebracht;
- g) de gemeente best practice ervaringen actualiseert en bekrachtigt waaronder het coördineren van netwerken, platforms, adviesraden etc. (niet: uitvoerende taken);
- h) platformen en adviesraden de opdracht krijgen om gevraagd en ongevraagd advies te geven over uitgangspunten programmering, activiteiten, subsidies en onderlinge samenwerking;
- i) dat ieder nieuw beleid en projecten worden getoetst aan de principes en kaders zoals gesteld in paragraaf 3.7. Mogelijk is in een overgangsfase maatwerk aan de orde.

Dit betekent dat door de gemeenteraad keuzes moeten worden gemaakt op het gebied van investeringen, subsidies, vastgoed en samenwerkingen. In bepaalde sectoren kan mogelijk minder geïnvesteerd worden, andere sectoren verdienen op basis van deze visie meer (financiële) aandacht.

1.7 Leeswijzer

De strategienota beschrijft hoe het Programma Publieke Bekostiging bijdraagt aan het behalen van het maatschappelijk rendement. En op welke wijze de visie, het doel en het programma tot stand zijn gekomen. De strategienota beschrijft ook de veranderende rol van de (lokale) overheid, de manier waarop Castricum samenwerkt met regiogemeenten en inspeelt op trends en ontwikkelingen. Om duidelijkheid te verschaffen:

- Het Programma Publieke Bekostiging is wél een integrale visie op beleid en uitvoering. Het is een vertaling van de complexiteit en samenhang van inhoud en financiën. De visie en het onderliggende uitvoeringsplan worden vertaald naar een steeds scherpere mate van detail.
- Het Programma Publieke Bekostiging is níet een uitwerking van dat detailniveau. Het concrete detailniveau is uit te werken in projecten en deelplannen, of dat nu het zwembad project betreft, tarieven en subsidiesystematiek of de werkelijke praktische uitvoering van het beleidskader voor het Sociaal Domein etc.

In de bijlagenrapportage wordt beschreven hoe het Programma Publieke Bekostiging tot stand gekomen is. In het proces is uitvoerig gesproken met het veld, het interne projectteam en klankbordgroep. De bevindingen zijn voorgelegd aan onze partners, verenigingen en overige betrokkenen uit de sectoren Sport, Welzijn, Kunst & Cultuur en Onderwijs.

2. Een veranderende rol voor de gemeente

2.1 Regiegemeente en rollen voor inwoners

Gemeenten ontwikkelen zich al enige tijd in hun rol naar meer regisserend en minder uitvoerend. De afgelopen jaren hebben gemeenten een andere rol genomen in het contact met inwoners:

- De rol als inwoner en wijkbewoner: De gemeente is het eerste aanspreekpunt, en is in samenwerking met andere partijen verantwoordelijk voor de (inrichting van) de -fysieke -woon- en leefomgeving.
- De rol als klant: de gemeente ontwikkelt zich tot de eerste overheid voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen bij vragen over diensten en producten van de gehele overheid.
- De rol als eindverantwoordelijke: In verband met de transitie sociaal domein, vanaf 1 januari 2015, is de gemeente de eerstverantwoordelijke voor zorg, jeugdhulp en participatie van de inwoners, samen met veel andere partijen

2.2 Relevante trends in de samenleving

Trends en ontwikkelingen die we landelijk, regionaal en lokaal constateren zijn ook van invloed op de context waarin 'publieke besteding' en het behalen van maatschappelijk rendement gezien worden. Binnen de samenleving zien we:

- De wens tot meer individuele vrijheid en verantwoordelijkheid;
- Een behoefte aan meer zelfredzaamheid van inwoners en maatschappelijke organisaties;
- Een toename van mondigheid en omzetting van 'individualisering' in 'nieuw collectivisme' in relatie tot de zoektocht naar meer betekenis voor en met elkaar;
- De opkomst van wisselende lokale netwerken;
- Het aandeel ouderen van de bevolking groeit, het aantal kinderen daalt;
- Er is een toenemende digitalisering.
- Verzakelijking en marktwerking met betrekking tot zaken die voorheen niet of in verenigingsverband werden opgepakt: bewegen, recreëren, ontmoeten etc.;

De samenleving verandert en dat betekent ook een verandering in vragen, behoeften en wensen van onze inwoners. Wat vraagt 'de samenleving' van de gemeente Castricum?

- Het actief laten meedoen aan de maatschappij van alle inwoners voor een gezonde, vitale samenleving.
- Een accent op preventie (gezondheid, bewegen en sport) in plaats van curatief handelen (zorg) met een accent op de bescherming van kwetsbaren.
- De vraag naar 24/7 bereikbaarheid waardoor producten en diensten meer digitaal beschikbaar, anders ingericht en gecommuniceerd worden.
- Ondersteuning voor het behalen van (sociaal) maatschappelijke effecten die door de markt niet 'vanzelfsprekend' opgepakt worden. Juist hier ligt voor de gemeente en het maatschappelijk veld een taak dat ook de kwetsbare inwoners, jong en oud, mee moeten kunnen doen. Bijvoorbeeld: minima, statushouders en andere inwoners met een niet Westerse achtergrond of mensen met geestelijke- of fysieke beperkingen. Kort gezegd gaat het bij elk voorstel over toegankelijkheid, beschikbaarheid en betaalbaarheid voor iedere burger

Ook 'autonoom' ontwikkelt de dienstverlening. Wij noemen:

- De recente start van het ambtelijke samenwerkingsverband met andere (BUCH)gemeenten waardoor een zekere mate van uniformeren mogelijk is, overigens met behoud van couleur locale.
- De noodzaak tot intensievere samenwerking vanuit een regierol;
  - met andere maatschappelijke organisaties, instellingen en (sport)verenigingen;
  - met publiekrechtelijke partners;
  - met privaatrechtelijke (markt)partijen.

Het betekent voor de gemeente het toepassen van een verhoogde efficiëntie bij de keuze welke partners en activiteiten ondersteund worden die bijdragen aan het behalen van doelstellingen. En die anders tussen gemeente en de markt c.q. particulieren blijven liggen. Intussen geldt een verhoogde zelfredzaamheid en actieve participatie, zoals een sterker beroep op mantelzorg en burenhulp om langer zelfstandig te kunnen wonen en deel te nemen aan sociale activiteiten binnen scherpere budgetten. Het betekent voor de gemeentelijke organisatie.:

- De roep om een kleinere en efficiëntere overheid;
- (strengere) eisen aan de snelheid en kwaliteit van producten en diensten;
- meer openheid in het overheidshandelen;
- de noodzaak om blijvend aandacht te besteden aan informatiebeveiliging;
- meer inzetten op duurzame oplossingen.

2.3 Proces

Om de route te kunnen bepalen van de huidige situatie, oftewel de foto (NU), naar de gewenste toekomst in het jaar 2030 (STRAKS), is een inventarisatie verricht. Dat geeft een breed en concreet beeld van de huidige situatie met betrekking tot subsidies, ondersteuning, gebruik en benutting van gemeentelijke accommodaties. Door dossierstudie, analyse van financiële en beheeradministraties en overleg met het werkveld, zijn bestaande organisaties, voorzieningen, accommodaties, regelingen en beleid in kaart gebracht. De uitwerking van de resultaten die voortkomen uit de inventarisatie en consultatie is opgenomen in de bijlagenrapportage. De route wordt getoond aan de hand van een uitvoeringsplan. Tegeltjeswijsheden die als 'trigger' hebben gediend bij de totstandkoming van het proces en afwegingen in de analyse zijn o.a.:

- 'Doen we het goede en doen we dat goed?'
- 'Als je doet wat je deed, blijf je krijgen wat je kreeg'

Deze gezegdes plaatsen het Programma Publieke Bekostiging in het juiste perspectief. Zaken die al goed gaan kunnen behouden blijven of bekrachtigd worden. Daar waar meer maatschappelijk rendement te behalen valt of een efficiencyvoordeel ligt, worden wijzigingen voorgesteld. Het liefst gelijk aan het huidige budget.

Er is een 'foto' genomen van bestaand en vigerend beleid en overige relevante documenten in de sectoren Sport, Welzijn, Cultuur en Onderwijs. Het 'NU' is getoetst aan de strategische visie (2030). Bij de invulling van 'voorzieningen op maat' heeft de gemeente de zelfredzaamheid van inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke instellingen als uitgangspunt genomen. Voor het maken van de juiste keuzes en het geven van de optimale invulling dient de gemeente zicht en grip te hebben op de directe en indirecte ondersteuning en financiering van de voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur en onderwijs. Als peiljaar geldt 2015. Op basis van de begroting en jaarrekening van 2015 zijn de financiële gegevens inzichtelijk gemaakt en geanalyseerd. De met publieke bekostiging gemoeide financiële thema's zijn: vastgoed en subsidies. Onder vastgoed vallen naast eigenaars- en beheerkosten ook de opbrengsten, zoals huur, erfpacht, recht van opstal etc. Sinds 2015 komt daar vanuit overheidsregelgeving een belangrijk onderdeel bij door de met de 3 D's gemoeide uitkeringen. In feite vormt dit sinds 2015 ook een onderdeel van de publieke bekostiging.

2.4 Inventariseren en analyseren

In deel 2 van het Programma Publieke Bekostiging is een uitgebreide inventarisatie en analyse opgenomen. 'Publieke Bekostiging' is beschreven als programma om in een continu proces de strategische visie zoals beschreven in de Structuurvisie 2030 en het uitvoeringsplan waar te maken en te concretiseren. In de inventarisatiefase zijn de overeenkomsten en verschillen van bestaand beleid in de sectoren in beeld gebracht.

Er is een uitgebreide financiële exercitie verricht om alle gemoeide lasten en baten in beeld te brengen die vallen onder publieke bekostiging. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd met vertegenwoordigers uit het veld om informatie uit te wisselen over:

- hun sectorale beleid;
- de algemene gemeentelijke regels (waaronder de subsidieverordening inclusief beleidsregels)
- de structuurvisie etc. van de gemeente;
- de wet- en regelgeving;
- financiële kaders.

Met prikkelende stellingen is de discussie aangegaan over het hoe een en ander in het heden verloopt. Op basis van bevindingen en analyse ten aanzien van demografie en diverse trends en ontwikkelingen is gesproken over het beeld van de toekomst en ieders rol daarin. Vervolgens zijn de ambities, de wijze van ondersteuning en de daarmee gemoeide financiën aan elkaar gekoppeld. In de bijlagenrapportage is het proces beschreven dat is doorlopen met betrekking tot de 'Publieke Bekostiging'. Zoals de inventarisatie, analyse en consultatiefase met het maatschappelijke veld.

3. Analyse

3.1 Kaders, doelstellingen en keuzes

Als algemene overweging geldt: "wanneer moet de gemeente (n)iets doen?" Op welke speerpunten zetten we in en welke prioriteiten stellen we om richting 2030 te komen tot een vitale samenleving. Kort gesteld gelden de volgende overwegingen:

1. Is er een wettelijk kader?
2. Betreft het complexe sociale en of maatschappelijke vraagstukken waarbij bemoeienis van de gemeente essentieel is?
3. Wat is de verhouding tussen de 'inzet' van de gemeente in het kader van brede doelstellingen, zoals 'meedoen', 'sociale cohesie' en 'preventief voor curatief' als het gaat om alle inwoners, maar voornamelijk de kwetsbaren in onze samenleving?
4. Welke thema's en focuspunten acht de gemeente van noodzakelijk belang voor een vitale samenleving?

Dat betekent eveneens dat er keuzes gemaakt mogen en moeten worden wanneer de gemeente Castricum 'niets doet', oftewel een rol ziet weggelegd voor de markt. Deze keuzes zijn gebaseerd op:

- als het voorbij schiet aan algemeen aanvaarde sociale en maatschappelijke doelen;
- als het een particulier doel nastreeft en niet een publiek doel;
- als de balans tussen financiële input en maatschappelijke output niet is wat er van verwacht wordt. Deels zijn deze keuzes en criteria beschreven in de subsidieverordening. Het opstellen van een subsidieregels geeft de mogelijkheid deze verder te definiëren en verwachtingen te beschrijven.

3.2 Financieel

Er lag een raadsopdracht om in 3 jaar tijd (2015-2018) te komen tot een reductie van € 300.000 op de uitgaven voor subsidie en accommodaties. Tot heden werd een reductie bereikt van € 60.000. Bij ongewijzigd beleid wordt een dergelijke taakstelling op subsidies in ieder geval niet bereikt. Sinds 2011 wordt een zogenaamde 'nullijn' gehanteerd, er heeft geen jaarlijkse indexering plaatsgevonden. Door de 0-lijn te hanteren is in de periode 2011 t/m 2015 circa € 251.980 'bezuinigd'. Uit de consultatie blijkt dat de 0-lijn een 'nek-lus' wordt voor instellingen (grotere subsidies). Bezuinigen op subsidies en/of verhogen van tarieven zonder compensatie kan het laatste zetje betekenen richting het einde voor een instelling. De druk op de gemeentelijke financiën is minder groot dan destijds voorzien. Boekhoudkundig is de 'restant stelpost taakstelling subsidies' al afgeboekt. Wel resteert de wens om efficiëntie te behalen op subsidies c.q. publieke bekostiging. Dat kan goed aan de hand van het nog op te stellen tarieven- en subsidiestelsel. Het advies luidt: laat de 0-lijn los, maar zie wel scherp toe op de beoordeling van het gewenste maatschappelijke effect van subsidiering. En op basis van weging en toetsing te komen tot goede keuzes.

3.3 Waarom een *Programma Publieke bekostiging*

3.3.1 *Minder sectoraal bepaald*

Los van feitelijke, financiële, inhoudelijke, organisatorische en beleidsmatige constatering per sector zijn in de gemeentelijke boekhouding de volgende bevindingen gedaan:

- A. De gemeentelijke organisatie en systematiek van begroten, boekhouden administreren neigt naar sectoraal beleid waardoor 'zuilen en schotten' behouden blijven.
- B. Door de indeling in sectoren en het 'toewijzen' van organisaties en instellingen per sector, en vervolgens de financiële aspecten van hiervan, wordt wel de mate van publieke bekostiging zichtbaar, maar niet zozeer het effect in de samenleving.
- C. Maatschappelijk rendement trekt zich weinig aan van opdeling in sectoren en beleidsterreinen. Dat geldt ook voor bestaande sectoren en gemeentelijke programma's in Castricum zoals de sectoren Sport, Onderwijs, Welzijn en Kunst & Cultuur die onder publieke bekostiging vallen

De huidige sectorale indeling maakt het mogelijk om gemeentelijk beleid en financiën te begroten en te sturen. De sectoren zeggen echter weinig over de invulling van thema's, zoals 'meedoen', 'aanbod van basisvoorzieningen', 'maatschappelijke ondersteuning' andere zaken die feitelijk door alle sectoren heen voelbaar en tastbaar zijn. De inhoudelijke of financiële 'zwaarte' van een sector wordt niet bepaald door de som die gemoeid is met de voorziening, of accommodatie, maar door het te verwachten maatschappelijk rendement. In 2015 is vanuit de rijksoverheid in feite een groot belang in het maatschappelijk rendement toegevoegd door de decentralisaties. Dit nieuwe sociaal domein maakt daarmee in feite onderdeel uit van de gemeentelijke publieke bekostiging. Er is echter sprake van een ander financieel kader (gemeentelijk budget of algemene uitkering van het Rijk).

Bijvoorbeeld: De financiële factor ('zwaarte') van de sector Kunst & Cultuur wordt voornamelijk bepaald door subsidies aan Toonbeeld en de openbare bibliotheek. De sector Sport wordt beïnvloed door de exploitatiebijdrage aan het zwembad enzovoorts. Het biedt inzicht in het gemeentelijke beleids- en boekhoudsysteem maar zegt niets over het maatschappelijk rendement. Het maatschappelijk rendement is dat deze instellingen bijdragen aan gezondheid en beweging, werk & inkomen, participeren & integreren, leren en kunnen lezen, begrijpen en perspectief leren. Dit zijn in onze samenleving essentiële vaardigheden om mee te kunnen doen, contact te leggen, gelijkgestemden te ontmoeten, een baan te vinden of eenvoudigweg om met anderen te kunnen communiceren.

3.3.2 Een procesmatige aanpak voor het gewenste maatschappelijke rendement

De gemeente Castricum kiest voor het effect van de financiële, inhoudelijke en organisatorische inspanningen ten aanzien van Sport, Onderwijs, Kunst & Cultuur en Welzijn. Het peiljaar 2015 is daarbij het 'fotomoment' om de route van 'NU' naar 'STRAKS' te kunnen bepalen. De gemeente hanteert geen vaststaand uitgangspunt welke organisaties en accommodaties het (nu) betreft en wat ze in hun brochure hebben staan. De mate waarin maatschappelijk rendement behaald wordt is leidend, niet de financiën die ermee gemoeid zijn.

- Publieke Bekostiging is een *middel om* maatschappelijk rendement te bereiken en is niet een doel op zich. Publieke bekostiging geeft inzicht in wat financieel en organisatorisch nodig is om maatschappelijke belangen en effecten te bewerkstelligen.
- Het *resultaat* van Publieke Bekostiging wordt uitgedrukt in maatschappelijk rendement, oftewel de toegevoegde waarde voor de (lokale) maatschappij. Het geeft de verhouding weer tussen de benodigde investering in geld, mensen en/of middelen (input) enerzijds en het maatschappelijk effect dat wordt bereikt (outcome) anderzijds.
- Het aantonen van maatschappelijk rendement geschiedt (wanneer mogelijk) door maatschappelijke kosten-baten analyses en toetsing.

Hoewel veel organisaties geneigd zijn resultaten zo SMART mogelijk te maken zijn niet alle rendementseffecten tastbaar. Meetbare output is bijvoorbeeld het aantal deelnemers aan sport actieve evenementen of het aantal uitstromers uit huiswerkbegeleiding door positieve schoolresultaten. Minder meetbaar zijn: verbetering van het veiligheidsgevoel, gezondheid van inwoners of de gezinssituatie van multiprobleemhuishoudens.

3.3.3 Programmalijnen en Speerpunten

Publieke Bekostiging draagt bij aan het vormgeven van drie programmalijnen:

1. Basisvoorzieningen voor iedereen (accommoderen)
2. (Samen)redzaam en zelfwerkzaam (stimuleren)
3. Meedoen & ondersteunen (faciliteren)

Er zijn ook enkele speerpunten benoemd in het Integraal Beleidskader voor het Sociaal domein waarbij aangesloten wordt.

1. Stimuleren van gezondheid (bewegen, sport en ontmoeting)
2. Eenzaamheidsbestrijding
3. Creëren en stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid, participeren en samen zelfredzaam zijn
4. Talentontwikkeling (zowel sportief als vanuit een perspectief van professionals, vrijwilligers- en bestuurskader)
5. Bestrijden van overlast en bevorderen van sociale cohesie

De programmalijnen en speerpunten vormen het kader voor beoordeling van beleid, regelingen, uitvoeringsprogramma's en projecten. De programmalijnen en speerpunten hangen samen met wettelijke taken of door de gemeente bepaalde kerntaken. De gemeente kan aan de hand hiervan bepalen: "wanneer doen we (n)iets". Bijvoorbeeld wanneer de markt het niet oppakt, maar wij het als gemeente wel belangrijk vinden.

3.4 Programmalijnen Publieke Bekostiging

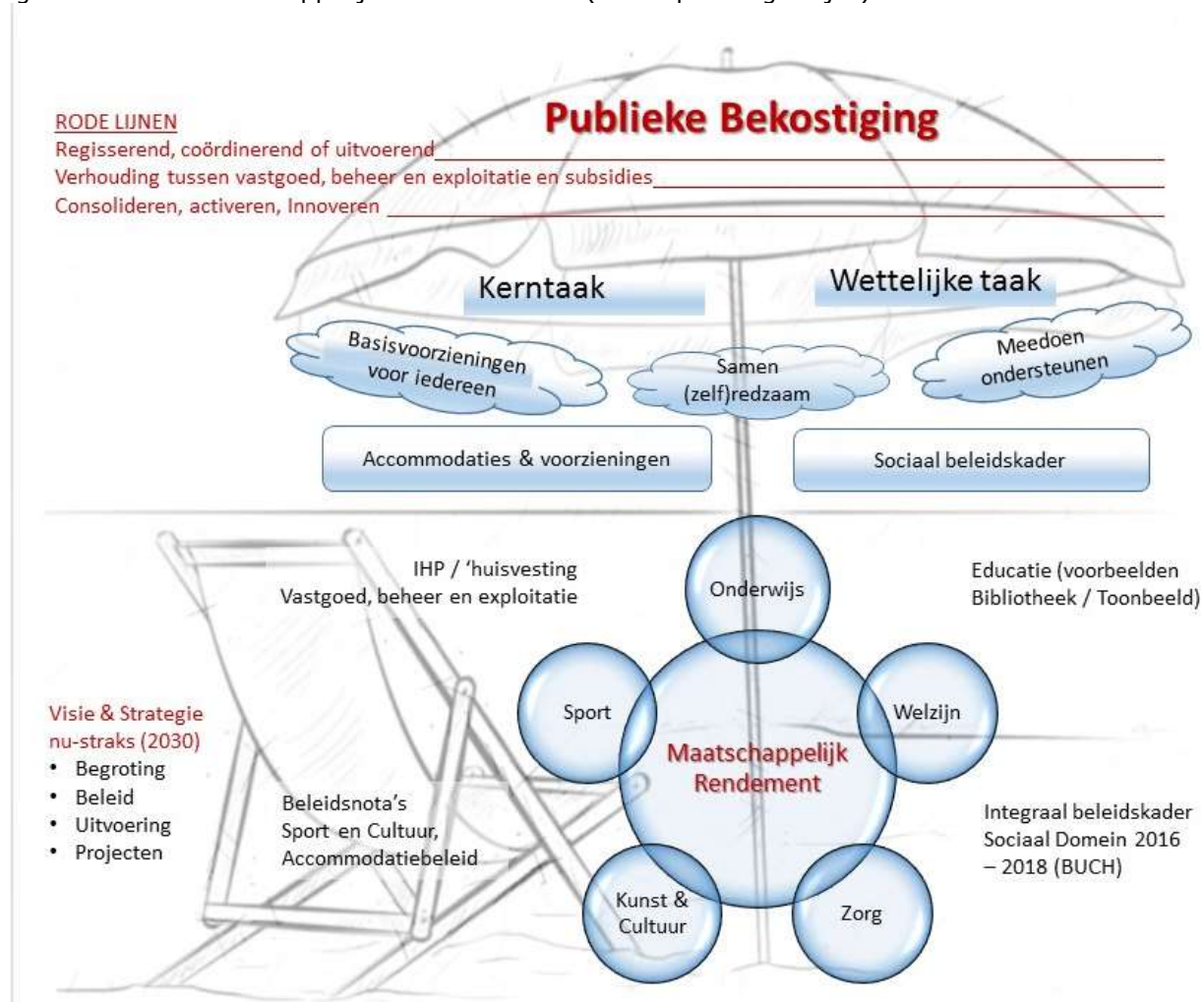
Eén van de doelstellingen is om minder sectoraal denken en administreren, oftewel: ontschotten en ontzuilen in de organisatie. Dit dient om het beoogde effect te behalen over: optimaal invulling geven aan de langetermijnvisie van de gemeenteraad op betaalbare, slimme en efficiënte wijze. Samen met de uitgangspunten waarop dat behaald wordt leidt tot een drietal Programmalijnen:

	1. Basisvoorzieningen voor iedereen	2. (Samen)redzaam en zelfwerkzaam	3. Meedoen & ondersteunen
Toelichting	Dat staat voor de keuzes in: 1) waar de gemeente wel/niet voor staat en 2) voor kiest om publiek te bekostigen en 3) wat dat voorzieningenniveau is met betrekking tot stimuleren, faciliteren en accommoderen, op basis van een vooraf bepaald verzorgingsgebied	Dat staat voor de verhouding tussen gemeentelijke regie, de mate van coördinatie en het uitvoerende karakter van de werkzaamheden. Daarin schuilt ook de verhouding tussen wat van inwoners, publieke partners, particulieren en regiogemeenten wordt verwacht dat zij zelf oppakken, al dan niet in georganiseerd verband.	Dat staat voor "preventief gaat voor curatief" waarbij het sociaal beleid ertoe dient bij te dragen dat instroom in de zorg voorkomen wordt. Zorg (3D's) valt ook onder de sociale agenda, maar wordt anders gefinancierd 'binnen' publieke bekostiging
Doelstelling	De gemeente bepaalt wat de basisvoorzieningen zijn en welk verzorgingsgebied of karakter die voorzieningen hebben. De lokale behoefte(bepaling) wordt hierbij benut.	De gemeente stimuleert en faciliteert maatschappelijk initiatief en geeft ruimte aan de kracht van het lokaal sociaal ondernemerschap.	Primaire doelstelling is het verhogen van de gezondheid. Bewegen, vitaliteit, sociale cohesie, participatie, integratie en een prettige leefomgeving zijn daarbij essentieel. Het beleidskader Sociaal Domein speelt daar nu al op in.
Want	Bij het aanbieden van basisvoorzieningen geldt dat de gemeente slimme keuzen maakt in: welk vastgoed, welke accommodaties en overige voorzieningen zij in eigendom heeft, beheert en/of exploiteert. Of Of dat dit juist overlaat aan derden.	De gemeente creëert ontmoeting en ontsluiting. Het maatschappelijk veld toont de bereidheid om voor en met elkaar te leven en te organiseren.	Daar waar welzijn overgaat in 'zorg' valt dit normaliter primair onder de 3D's en daarvoor geldende uitkeringen. Echter: hier bevindt zich een grijs overgangsgebied waardoor het juist wenselijk is dat Zorg aangehaakt blijft bij het programma publieke Bekostiging.
Sluit aan bij speerpunten uit het Integraal beleidskader sociaal domein	Een gewogen voorzieningenniveau	Creëren en stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid, participeren en samen zelfredzaam zijn	Bevorderen van gezondheid
	Stimuleren (en mogelijk accommoderen) van gezondheid, bewegen, sport en ontmoeting	Bestrijden van overlast en bevorderen van sociale cohesie	Eenzaamheidsbestrijding
	Talentontwikkeling	Talentontwikkeling (perspectief vrijwilligers- en bestuurskader)	Talentontwikkeling (perspectief professioneel)
	Preventie en vroegsignalering; Integraal werken, sector- en domein overschrijdend; Ruimte aan maatschappelijke initiatieven	Preventie en vroeg-signalering; Zelfredzaamheid en eigen regie; Integraal werken (en maatwerk) Ruimte aan maatschappelijke initiatieven	Preventie en vroeg-signalering; Zelfredzaamheid en eigen regie; Integraal werken en maatwerk Ruimte aan maatschappelijke initiatieven Experimenteren (sociale interventies)

3.5 Publieke Bekostiging in beeld

Als metafoor van het Programma Publieke Bekostiging is een parasol gebruikt: een driedimensionale 'koepel' die recht doet aan het beoogde effect van maatschappelijk rendement en waar alle sectoren onder vallen en onderling in verbonden zijn.

De parasol symboliseert de gedachte "alles onder één dak, met één doel" en sluit tevens aan bij 'Beleef Castricum' waarbij het strand(leven) een essentieel en onderscheidend onderdeel is. Recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers van de lokale economie. De parasol staat tevens symbool voor het 'goede' en het maatschappelijke rendement dat (liefst op zonnige wijze) behaald wordt.

3.5.1 Rode draden

In het Programma Publieke Bekostiging lopen verschillende rode draden die voortkomen uit andere onderdelen/ sectoren om de strategische Structuurvisie 2030 te behalen:

- De rol van Castricum als regisserende gemeente met een minder sterk uitvoerend karakter.
- Keuzes in vastgoed en grondbeleid: 1) wanneer in eigendom of juist afstoten, 2) wanneer verkopen of overdragen aan een derde en 3) tegen welke prijs. Bij grondoverdracht moet een afweging worden gemaakt welke mate van invloed op beheer en exploitatie gewenst is.
- Welk beleid en welke uitvoeringsplannen -inclusief projecten - blijven behouden. Zoals ze nu voorgesteld / besloten zijn (consolideren), welke zaken worden geactiveerd, en zowel uitgevoerd als geïmplementeerd. Plus welke zaken staan op de nominatie van innovatieve samenwerkingsconstructies met publieke of particuliere partijen.

Vervolgens kan een en ander worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan en wordt bepaald binnen welk programma / meerjarenbegrotingspost de beleidskeuzes vallen. Sommige zaken worden dus steeds concreter. Dit kan uitstekend op sectorale wijze worden geadmistreerd en geboekt (zolang die wijze van interne administratie maar niet leidend wordt voor de visie op publieke bekostiging).

3.6 Van Programmalijnen naar kaders

In deze paragraaf volgen de uiteindelijk gekozen en vastgestelde kaders. Voorgesteld wordt (vooralsnog) te hanteren:

Programmalijn	Beleidsregels (kaders)
1. Basisvoorzieningen voor iedereen (accommoderen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iedere kern beschikt over de basisfuncties: basisonderwijs incl. binnensportruimte, ontmoetingspunt en buitensport 2. Er is maatwerk in voorzieningenaanbod: kern specifieke factoren zijn van invloed op besluitvorming omtrent behoud of vervanging van voorzieningen en accommodaties 3. 'Optimalisatie van benutting' bij toewijzing van accommodaties is een gemeentebreed gehanteerd criterium 4. Er wordt een kostprijs georiënteerd tarievenstelsel ingevoerd¹ 5. Het bezit van vastgoed is geen doel op zich. 6. Leegstand van accommodaties wordt voorkomen 7. Aanvullende nieuwbouw is t/m '2030' niet aan de orde 8. Vervangende nieuwbouw is alleen aan de orde bij een verbeterd perspectief ten aanzien van huisvesting, programmering & financiële kaders².
2. (Samen)redzaam en zelfwerkzaam (stimuleren)	<ol style="list-style-type: none"> 9. De rol van het maatschappelijk veld kantelt naar meer participeren en initiëren, de rol van de gemeente kantelt naar meer regisseren en minder (zelf) diensten verlenen. 10. Stimuleer lokaal (sociaal) ondernemerschap, ondersteun daar waar noodzakelijk. 11. "Creëer ontmoeting en verband niet in uitvoering", onder dit motto heeft de gemeente partnerschap met platforms die gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het college. De platforms zijn belangrijke contactpunten tussen 'binnen' (gemeente) en 'buiten' (inwoners, ondernemers, partners) 12. Beheer en exploitatietaken, inclusief onderhoudswerkzaamheden worden overgedragen aan eindgebruikers of uitbesteed aan gespecialiseerde derden.
3. Meedoen & ondersteunen (faciliteren)	<ol style="list-style-type: none"> 13. Preventief gaat voor curatief". Het verhogen van gezondheid, bewegen, vitaliteit, sociale cohesie, participatie, integratie en een prettige leefomgeving etc. zijn daarbij essentieel. Aansluiten bij het beleidskader Sociaal Domein 14. Zet een koers uit om de strategische visie te behalen, pak regie en coördinatie op zonder als gemeente zelf (alles) uit te voeren. 15. Kerntaak blijft het activeren, stimuleren en faciliteren van inwoners, verenigingen en instellingen 'daar waar de markt het niet oppakt'.

3.6.1 Financiële effecten:

Maatschappelijk rendement vertaalt zich niet uitsluitend in effecten op sociaal gebied of het voorzieningenniveau. Toepassing van de principes en kaders uit het Programma Publieke Bekostiging leidt ook tot financiële effecten, zoals op subsidies en kosten en baten van vastgoed en exploitatie:

De financiële effecten zijn:

- stijging van het totale subsidievolumen bij het loslaten van de 0-lijn op indexeringen. Indien er geen andere wijzigingen of taakstellingen worden doorgevoerd;
- consolidatie van het totale subsidievolumen indien de 0-lijn op indexeringen wordt losgelaten, maar dit niet mag leiden tot toename van het totale subsidievolumen. Dit leidt tot keuzes welke subsidies wel/niet overeind blijven (o.b.v. een subsidiebeleidskader en i.o.m. platformen);
- daling van het totale subsidievolumen indien de 0-lijn gehandhaafd blijft óf als die wordt losgelaten, maar de taakstelling overeind blijft. Dit wordt niet geadviseerd want het leidt tot verminderd maatschappelijk rendement en mogelijk tot het staken van enkele maatschappelijke organisaties en verenigingen;
- consolidatie en/of stijging van de opbrengsten uit huur-, erfpacht en recht van opstal indien harmonisering van tarifiering plaats vindt. Dit is als een uitgangspunt genoteerd;
- daling van de beheer en eigenaarskosten daar waar sprake kan zijn van afstoten of verkoop van onroerend goed of grond;
- stijging van de opbrengsten indien grondexploitatie en actief grondbeleid wordt gevoerd;
- daling van de bedrijfskosten (personeel, overhead, energie, onderhoud en overige kosten), wanneer uitvoeringstaken worden uitbesteed aan eindgebruikers en/of vakspecialistische derden. Overigens schuilt hierin ook een (vereiste) verbetering van het algehele kwaliteitsniveau/ gastheerschap, zelfs bij gelijkblijvende financiën.

¹ Zie 4.3.1 voor toelichting

² Integrale benadering van o.a. capaciteit, benutting, spreiding en bereikbaarheid.

4. Uitvoeringsplan

4.1 Fasering in uitvoering

Het Programma Publieke Bekostiging beschrijft de route van NU naar STRAKS in een looptijd van 2017 t/m 2030. Er is een fasering opgenomen, als volgt:

- 2017 t/m 2020
- 2021 t/m 2025
- 2026 t/m 2030

In elke fase is sprake van het vernieuwen dan wel nieuw opstellen van beleidsnota's en uitvoeringsplannen. Voor een gedetailleerde uitwerking is een eerste 'scope' van circa 4 jaar reëel, want langere termijn prognoses zijn minder gedetailleerd weer te geven. De geschiedenis en het heden leren dat in een dergelijk termijn soms relevante invloedrijke economische, politieke en andere ontwikkelingen aan de orde kunnen zijn. In de beschrijving van uitvoeringsplannen is rekening gehouden met prioriteit en urgentie. Een beknopt voorbeeld is de ontwikkeling en realisatie van het zwembad waar de gemeenteraad al een besluit over genomen heeft. Het opstellen van een tarieven- & subsidiestelsel / kaderstelling heeft ook prioriteit, maar de urgentie daarvan wordt anders omschreven. Dit soort projecten kunnen parallel lopen aan elkaar. In dit visiedocument benoemen we de 'speerpunten' in het uitvoeringsplan.

4.2 Uitvoeringsplan fase 1

4.2.1 Proces en inrichting

Organisatievorm en acties	Periode	Termijn	Actie	Toelichting
Oprichten, (her)activeren of stimuleren platformen Sport, Cultuur, Onderwijs en Welzijn (Adviesraad Soc. Domein)	2017-2020	2 ^e kwartaal 2017	Gemeente	Adviesraden / platformen onderlinge samenwerking
Activeren gemeentelijk coördinator / aanspreekpunt (voorbeeld: gebiedsregisseur)	2017 - 2020	2 ^e kwartaal 2017	Gemeente	Eén (intergemeentelijk) aanspreekpunt, coördinerend en niet dienstverlenend
Voorjaarsoverleg Platformen	2018-2020	2 ^e kwartaal 2017	Platformen en gemeente	

4.2.2 Projecten (o.a.)

Project en acties	Periode	Termijn	Actie
Inventarisatie en analyse alle huur-, exploitatie en overige overeenkomsten en contracten (harmoniseren)	2017 2018-2020	Start 3e kwartaal t/m 4e kwartaal 2017	Gemeente
Inventarisatie en analyse uit te besteden beheer en exploitatietaken incl. financiële raming	2017-2020	Medio 2017	Gemeente
Opstellen kostprijs georiënteerd tarieven- en subsidiestelsel	2017-2020	Start 4 ^e kwartaal 2017	Gemeente
Opstellen toetsingskader SMART voor projecten en uitvoeringsplannen	2017 -2020	Start 4e kwartaal 2017 t/m 1e kwartaal 2018	Gemeente
Verwerken toetsingskader, tarieven- en subsidieregelingen in sectorale beleidsplannen	2018-2020	Vanaf 4 ^e kwartaal 2017	Platformen en gemeente
Plan Zwembad De Witte Brug / integrale visie Sportcomplex Noord-End	2017-2020	Start 2 ^e kwartaal 2017 t/m 2 ^e kwartaal 2018	Gemeente
Integrale visie en/of deelprojecten binnensportaccommodaties en projectplannen De Enterij, De Bloemen en De Lelie in samenhang met gymlokalen	2017-2020	Medio 2017	Gemeente
IHP actualisering	2022 - 2025	ntb	Gemeente
PvA Combinatiefunctionarissen	2017-2020	1 ^e kwartaal 2017	Gemeente
Website Locaties Op Maat, vraag en aanbod van maatschappelijk vastgoed	2017-2020	3 ^e kwartaal 2017	Gemeente

4.2.3 Actualiseren van beleid

Document	Periode	Laatste versie	Actie
Structuurvisie Buitengewoon Castricum ("Structuurvisie Castricum op weg naar 2030")	2026-2030	4 dec. 2012	Gemeente
Samenvatting Structuurvisie Castricum op weg naar 2030	2026-2030	4 dec. 2012	Gemeente
Accommodatienota Castricum (= "Notitie Accommodatiebeleid")	2013-?	4 dec. 2012	Gemeente
Cultuurnota	2012- (2016) ?	8 maart 2012	Gemeente i.s.m. Heiloo, Bergen en Uitgeest
Sportbeleid	2013-2016	1 november 2012	Gemeente i.s.m. Heiloo, Bergen en Uitgeest
Herziene Nota Grondbeleid	2012-2016	dec. 2013	Gemeente i.s.m. Heiloo, Bergen en Uitgeest
Nota Kwaliteitsimpuls Economie Castricum (KEC) (website)	2013-2016	April 2013	Sector
"Masterplan inbreidingen" (zie website)	2009 - ?	2009	Sector
Nota onderwijshuisvesting (IHP is in de maak; op de website staat de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Castricum 2015')	2015	Dec. 2014	Gemeente i.s.m. Heiloo, Bergen en Uitgeest
Kadernota Buitengebied ("Bestemmingsplan Buitengebied" op de website,)	?	2013	n.v.t.
Collegebesluit bezuiniging op subsidies	2016-2017	2016	Raad
Prognose Castricum wijk bevolking leeftijd	2015 - 2030	2014/2015	Gemeente i.s.m. Heiloo, Bergen en Uitgeest

4.3 Ad: Een (nieuwe) tarieven- en subsidies systematiek

De Publieke Bekostiging bestaat globaal uit de gemeentelijke kosten en opbrengsten die zijn gemoeid met het vastgoed en de activiteiten. Denk hierbij aan opbrengsten uit: huur, erfpacht en recht van opstal overeenkomsten. Bij kosten behoren de bedragen van bij eigendom, beheer en exploitatie van vastgoed en subsidies. Harmoniseren van de wijze waarop dit gebeurt en de bedragen die ermee gemoeid zijn is gewenst. Op basis van andere gemeentelijke ervaringen is het opzetten van een kostprijs georiënteerde tarieven- en subsidiestructuur opgenomen in het uitvoeringsplan.

4.3.1 Kostprijs georiënteerd tarieven en subsidiestructuur

De baten dekken over het algemeen niet de volledige lasten van vastgoed en activiteiten. Omdat dit een 'verlieslatend' karakter heeft, pakt de markt het in de regel ook niet zelf op. Bij een gebreken of bewezen maatschappelijk belang, is een vorm van publieke bekostiging dus reëel. Aangezien kostprijs dekkende huurtarieven niet aan de orde zijn biedt het hanteren van een dekkingspercentage de mogelijkheid om rekening te houden met:

- eerdere tariefstelling;
- tariefstelling in omliggende gemeenten;
- mogelijke taakstellende bezuinigingen of rendementsvereisten;
- indien de omstandigheden dat toelaten – het verder verlagen van de financiële drempel om aan activiteiten deel te nemen.

Het opstellen en invoeren van een dergelijke systematiek vergt een goede voorbereiding, kaderstelling en bepaling van principes en rekenmethode. Voor huurtarifiering wordt één tarief per onderdeel bepaald voor iedereen. Het huurtarief per onderdeel (binnen- buitensport, zwembad etc.) kan afhankelijk zijn van het accommodatietype, afspraken over dekkingspercentages en gedeeld gebruik. De subsidie bevat in de regel geen huisvestingscomponent hiervoor geldt verdiscontering in contributie. Subsidie is gerelateerd aan het maatschappelijk rendement oftewel de meetbare effecten van het activiteitenaanbod in de praktijk. In beginsel wordt geadviseerd de subsidieverordening niet aan te passen, maar te werken met een subsidieregels. Hierin wordt uitgewerkt op welke wijze het maatschappelijk middenveld een vertaling kan maken van te behalen doelstellingen en gewenst maatschappelijk rendement met een activiteitenplan, productbegroting en dienstenaanbod. Per sector worden algemene doelstellingen bepaald voor een periode. Daar zijn bijvoorbeeld jaarlijks accenten in aan te brengen.

4.3.2 inzet van Platformen bij subsidie kaderstelling

Castricum werkt met advies- en vertegenwoordigingsplatformen met als doel: 'ontsluiten, ontmoeten & verbinden'. De platformen worden wél sectoraal ingedeeld, waar bij de sector - bestaande Sport, Onderwijs, Cultuur of Welzijn- geldt als speerpunt (niet als beperkende grens). Het verlaten van de sectorale hokjesgeest leidt tot het meer integraal benaderen van maatschappelijk rendement.

Gezamenlijk zoeken naar oplossingen die een bredere oplossing bieden voor een maatschappelijk probleem of uitdaging. Hierin ligt ook een keuze voor instellingen, verenigingen etc. verscholen. "Draag je niet of minimaal of beperkt bij aan het verhogen van maatschappelijk rendement? Dan heb je niet of weinig recht op subsidie." De wijze waarop hiermee omgegaan kan worden, kan bediscussieerd worden in zogenaamde bespreek- of thema tafels' waar platformen en belanghebbenden gezamenlijk regels en kaders opstellen wanneer een organisatie of activiteit wel of niet in aanmerking komt voor een bijdrage op basis van Publieke Bekostiging. Zij brengen hiertoe advies uit aan de gemeente, door middel van het college en/of de raad.

4.4 Ad: SMART maken van de uitvoeringsplannen

Als onderdeel van het uitvoeringsplan is opgenomen: 'het afwegen en toetsen van de effecten'. Het opstellen en inzetten van een systeem om uitvoeringsplannen SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden) te maken is in eerste instantie een project. Vervolgens wordt het als instrument opgenomen in het Programma Publieke Bekostiging als terugkerend onderdeel.

Methodieken van meetbaarheid zijn te onderscheiden in bijvoorbeeld:

- het toekennen van een weging aan de effecten met een Multi Criteria Analyse (MCA);
- het afwegen van kosten en effecten in een Kosten Effectiviteits Analyse (KEA);
- alle effecten voorzien van een 'prijskaartje':
  - aan de hand van de maatschappelijke BusinessCase (mBC),
  - de Social Return on Investment (SROI) en
  - de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).

De redenen om het maatschappelijk rendement inzichtelijk te maken zijn bijvoorbeeld:

Redenen	Toelichting
1. Beoordelen van projecten	Moet een project wel of niet worden uitgevoerd en is een gemeentelijke bekostiging redelijk? Het hanteren van een MKBA als voorwaarde bij concurrentie van meerdere projecten om een beperkt budget, Het MKBA is dan een ondersteunend instrument; het vervangt de besluitvorming niet. ³
2. Legitimatie / onderbouwing (nieuw) beleid	Een analyse van maatschappelijk rendement om (nieuw) beleid draagvlak te geven. Dit kan geïnitieerd worden door maatschappelijke partners.
3. Een investering verantwoorden	Een analyse om een beslissing, investering of project te evalueren en verantwoorden.
4. Eigen beleid optimaliseren	Intern gericht op het leveren van inzicht in de effectiviteit, efficiëntie en baathebbers van de eigen maatregelen. Dit kan helpen om te bepalen hoe deze in het vervolg ingezet moeten worden.
5. Partijen op inhoud bij elkaar brengen	Een analyse om met meerdere partijen tot goede en gedragen beslissingen te komen. Het opdrachtgeverschap wordt in dit geval vaak gedeeld door verschillende partijen

Zowel maatschappelijke effecten als beleidsprestaties kunnen worden gemeten of geanalyseerd. Bij het opstellen van het SMART systeem wordt ingezet op het steeds verder concretiseren van het gewenste effect tot de wijze waarop dat meetbaar gemaakt kan worden. Een voorbeeld is opgenomen in de bijlagen rapportage.

³ Voorbeeldproject zwembad ontwikkeling. Dit project is in uitvoering gebracht in 2017 met voorziene besluitvorming over de configuratie en locatie op 7-12-2017. De projectuitkomsten worden getoetst in een MKBA. Dat geeft antwoord op vragen als: wat is welke configuratie ons (incidenteel) waard en structureel in exploitatielasten voor de komende ca. 40 jaar. En hoe verhouden de financiële aspecten zich tot maatschappelijke, sociale en sportieve effecten en consequenties? Op basis daarvan kan een gewogen en beargumenteerde GO of NO GO voor krediet en werkelijke realisatie van het project bepaald worden.